

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Yttrande

1(3)

2018-03-26

201-949-18

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Ju.L6@regeringskansliet.se

Remiss: Stärkt skydd för valhemligheten

(Ju2018/00824/L6)

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Uppsala län avstyrker promemorians förslag om skärpta krav på skyddet för valsedlar. Länsstyrelsen ställer sig positiv till förslaget i den del som avser stärkt valhemlighet genom bättre möjlighet att personrösta.

Skärpa krav på skyddet av valsedlar

Länsstyrelsen avstyrker förslaget med följande motivering. Införande av en avskärmad plats där valsedlar kan läggas ut minskar röstmottagarnas insyn och förmåga att upprätthålla ordning och säkerhet över valsedlarna. I princip måste röstmottagarna därför efter att varje väljare lämnat den avskärmade platsen, inspektera och kontrollera att samtliga valsedlar som de har ansvar för finns i tillräckligt antal och att de inte flyttats eller tagits bort. Att valsedlar flyttas, slängs eller på annat sätt utsätts för åverkan kan inte uteslutas. Valsedlar som egenhändigt kopierats och modifierats har förekommit i tidigare val, och det är inte otroligt att det kommer att ske i framtida val. Det kan inte uteslutas att väljare lägger ut manipulerade valsedlar där kandidater redan har försetts med markering för personröst, i förhoppning att väljare tar en sådan valsedel utan att kontrollera om valsedeln har försetts med markeringar. För väljare som röstar för första gången eller inte har röstat i Sverige tidigare, kan det även uppfattas som om det är sanktionerat att i förväg erbjuda valsedlar som redan har en markering för personröst om det finns sådana valsedlar i en vallokal eller förtidsröstningsställe. Detta kan undvikas om valsedlarna går att övervaka av röstmottagarna.

Det blir svårare att praktiskt genomföra röstmottagningen om många väljare vill rösta samtidigt och det är sannolikt att köbildning kommer att förekomma, särskilt där lokalen inte är fullt ändamålsenlig.

Vid ett genomförande av förslaget kommer ett röstningsställe att ha två olika typer av avskärmningar för väljaren, dels för att skydda väljaren från insyn vid val av valsedlar, och dels för att rösta i avskildhet bakom en valskärm. Det kan inte uteslutas att osäkerhet uppstår om var och när själva röstningen genomförs. Av

2018-03-26

201-949-18

förslaget framgår att om en lämplig avskärmad plats i anslutning till ett röstmottagningsställe inte kan anordnas får den istället ordnas inne i lokalen. Enligt Länsstyrelsens bedömning är det synnerligen olämpligt att placera en avskärmad plats för valsedlar inne i själva vallokalen, då väljaren bakom avskärmningen både kan förse sig med en valsedel, och även har fått valkuvert om de delas ut innan väljaren går in i vallokalen. Röstning kan därför förekomma bakom avskärmningen, vilket inte kan kontrolleras av röstmottagarna.

Eftersom röstning inte sker bakom avskärmningen, men där intentionen är att väljaren ska vara ensam och välja valsedlar, kan frågor uppkomma om det ändå kan vistas flera personer samtidigt bakom den avskärmade platsen.

Stärkt valhemlighet genom bättre möjlighet att personrösta

Länsstyrelsen ställer sig positiv till promemorians förslag om bättre möjligheter att personrösta. Länsstyrelsen bedömer dock att den slutliga rösträkningen kommer att ta längre tid eftersom det införs ytterligare moment vid sammanräkningen. Förutom det lottningsförfarande som eventuellt kan bli aktuellt vid tveksamhet om till vilken lista en personröst ska räknas kan det också uppstå tveksamheter om vilken person som den röstande avsett. Det är inte heller ovanligt att valsedlar från tidigare val används vid valet. När en sådan valsedel ska räknas och sorteras, måste hänsyn tas till de namn som finns på valsedeln, och om dessa är anmälda (registrerad partibeteckning) eller valsedel för icke registrerad partibeteckning (eller om registrerat parti inte anmält kandidater), de samtycken som inkommit. Även om sådana valsedlar inte är många, innebär förfarandet ändå ett visst omhändertagande och bedömning som är komplext och tidskrävande.

De som deltagit i beslutet

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Göran Enander med länsassessor Gunilla Stener som föredragande. I beredningen av ärendet har även länsråd Johan von Knorring, chefsjurist Cecilia Magnusson och valsamordnare Arne Åhman deltagit.

Göran Enander
Landshövding

Gunilla Stener
Länsassessor

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Yttrande

3(3)

2018-03-26

201-949-18

Kopia till:

Landshövding

Länsråd